

„TEHETSÉGES, DE TÚL

Akár mottónak is tekinthető az a mondat, amit Jónás Judit fiatal pécsi színésznő a nagy feltűnést keltett Psziché című önálló estjének kulcsmondataként megfogalmaz: „Az hiszem, csak azokat az embereket szeretik sokan, akik nagyon tudnak szeretni...”

Héjja Sándorral Szabó Magda Az a szép, fényes nap című darabjában

Második évadját töltötte Pécssett, ahová máris igen kötődik.

— Nagyon megszerettem a várost, de ennek az előzménye, hogy már a főiskolán elhatároztam, vidékre szerződöm. A pesti környezetet túl ridegnek, hidegnek éreztem és szükségét láttam annak, hogy még sokat tanuljak. Nem csalódtam, itt valóban mások az emberek. Természetesen itt is van rohanás, de mégsem olyan örült a tempó. A kollégák is kedvesen fogadtak, és mindent megtettek azért, hogy jól érezzem magam. Egy dolgot máris megtanultam: az első évben sokkal felszabadultabb voltam, ma már jobban érzem a hivatás súlyát...

Nem volt sima az út, amelyet lélekben megtett ahhoz, hogy a felszabadultságot érezze. Csak a családja sokat küzdött azért, hogy a gyerekeiket taníthatassák. Jónás Judit három testvére mellett az egyedüli, aki főiskolai diplomáig vitte. Nagyszülei még vándorkereskedők voltak, batyuzó cigányok, szüleinek már szép háza van Erdén és butikja Siófokon. Judit, bár mindig jó tanuló volt, hamar megértette, hogy sokak szemében ez nem elég, neki többszörösen is bizonyítani kell. Még főiskolás korában is kísérte bizonyos előléteit, amikor elhangzott a háta mögött: „Tehetséges, de túl fekete...”

— Akkoriban ez még nagyon bántott és tovább növelte gátlásaimat. Ma már mindez a múlté, sőt kifejezetten örülök annak, hogy sötét a bőrcm és énnyí hajan van... Ezért is alakítottam olyanná a Pszichét, amilyen lett, szándékosan ezeket a vonásokat erősítettem fel. Az én Psziché nem hasonlít a filmre, de nem is teljesen az, amit Weöres Sándor megírt. Ez belőlem fakad. Egyébként érdekes véletlenek sorának köszönhetem ezt az estet. Tizenkét éves lehettem, amikor szüleimmel véletlenül beterveztünk a Puskin moziba, ahol Bódy Gábor filmjét vetítették. Az első rész után szüleim elvittek, hiszen a film

Sok tervet dédelget magában, s nemesak szerepalmokat. Régi vágya a Cigányszínház létrehozása. Egy évvel ezelőtt már elkészült a színház terveze, hivatalos helyen is foglalkoztak vele, de konkrét döntés, lépés mind a mai napig nem történt.

— Nem egyedül nekem jutott eszembe, korábban mások is foglalkoztak egy Cigányszínház megteremtésének gondolatával. Példa lehet előttünk az évtizedek óta sikeres moszkvai Cigányszínház, aminek megláto-

gatására, tapasztalatszerzésre ígéretet kaptam színházamtól. Az ötlet akkor vált bennem elhatározássá, amikor meg kellett küzdenem saját gátlásaimmal, és látni kellett, hogy hány tehetséges fiatal cigánygyereket nem vesznek fel a főiskolára abból a megfontolásból, hogy hiába tehetséges, utána hová szerződik, milyen szerepeket játszik? A mi színházunk nem egyszerűen a darabválasztások miatt lenne Cigányszínház és nemcsak cigány származású szín-

Vége a szabadnapnak, irány: Pécs

A szülői házában, Vasárnapi ebéd előtt

FOTO: HAUER LAJOS, TÉR ISTVÁN

FEKETE...”

Tűnődve

szekek, táncosokkal dolgoznánk. De úgy gondolom, amikor a nemzetiségi kisebbségeknek egyre nagyobb a lehetősége, hogy ápolják saját hagyományaikat, létjogosultsága lenne egy ilyen intézménynek is.

Jónás Judit gyakran nevet beszélgetés közben, jókedvű, de erős természet, akit még nem „rontott meg” a színház. Nevetéseit őszinte tűnődések váltják. Interjúkhoz még nem szokott, nem járása a színésznő, természetes, fiatal lány, aki tudatosan viseli „másságát” és türelmes, ha nem értik meg néha viselkedését.

— Nekem nagyon fontos emberek a díszítők. Ha színpadra lépek, ők vannak közvetlen közlemben, ők helyezik el a bútorokat, s nagyon fontos, hogyan helyezik el, milyen hangulatban vannak. Szívesen beszélgetek velük, együtt tréfiázunk, amit gyakran ők maguk sem értenek, mert nem szokták meg ezt a viselkedést színésznőtől. Számomra pedig nem valami művi „leereszkedés”, természetes igényem, hogy beszélgessek. A színházban — és itt nem a konkrét pécsi színházról beszélek, hanem általában — annyit

hazudunk egymásnak, alakoskodunk, de ez részben természetes, hiszen nem zseben adjuk ki magunkat. Engem pedig mindig felszabadít, ha nem csak művészekkel beszélgetek.

Ha végigmegy az utcán, már megszokta, hogy utánafordulnak. Az 1983-as Ki mit tud?-on az egész ország drukolt első helyezésemért. Még ma is — pedig már jó néhány televíziós műsorban is feltűnt az arca, játéka, legutóbb Szinetár Miklós Versenye című tévéjátékának volt főszereplője — előfordul, hogy a hat év előtti Ki mit tud?-beli szereplése teszi felismerhetővé. A legkülönösebb esetet nevetve meséli:

— Ültem a kozmetikusnál, az arcom vastagon fedte a púkolókrémrel és beszélgettünk. A szomszéd székből egyszer csak felém fordul egy néni: „Mondja kedves, maga volt, az, aki a Ki mit tud?-ban olyan szépen szavalt?” Teljesen elképedve válaszoltam: „Igen, én, de tessék elárulni, hogyan ismert fel?” — „A hangjáról!” — felelte a néni, és ez engem nagyon boldoggá tett.

Máté Judit